

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXVII, broj 19

11. svibnja 2017.

cijena 200 Ft

FOTO: AKOS KOLLAR

7. stranica

Skupština Saveza Hrvata

3. stranica

U Društvu hrvatskih književnika

9. stranica

16. GRAJAM

11. stranica

Komentar

„Prez jezika narod više nima sriće!”

Čudakrat smo se pominali za to u prijateljski i intelektualni krugi, gdo se i zašto drži za Hrvata, ali se drži suprot hrvatskih korenov daleko od društvenoga žitka, posjećivanja hrvatskih priredab, jubilejov?! Gustokrat smo i postavljali pitanje sami sebi, ali i pred društvom, gdo i zašto se zalaže (istinski, ali samo u izlogu) za naš narod, za zastupanje hrvatskih interesov na visoki, sridnji ali lokalni funkcija. Nije nam očiče-na, ni razjašnena slika, gdo je zapravo Hrvat, i da li more negdo biti Hrvat prez znanja jezika? Ali oko izjave hrvatskoga povjesničara i bivšega ministra kulture Zlatka Hasanbegovića nij' sumlje ni dileme: Prez jezika narod više nima sriće! Zbog toga mi i krv kipi par puti, kad na svoji putovanji med našimi ljudi strefim se s neočekivanimi i iskrivljenimi odnosi, ali kad kanim gruba biti, onda mogla bi reći, dekrroatizacijskimi ponašanji ter nastojanji. Ne morem i ne kanim oči i zube zapriti, kad na tradicionalnom hrvatskom dičjem festivalu na listi izvodjačev ali i na nagrada, sve se po ugarski piše. Kad na takozvanom sastanku narodnosti u moderaciji, a ni u pozdravni riči, zvana jezika većinskoga naroda drugoga jezika nij', rekši, to bar razumu svi. A vik mi je „šlag na torti” kad Ugri u hrvatskoj funkciji tako lipo i ganutljivo znaju prodi-kovati o budjenju hrvatske nacionalne svisti, ali pak o sačuvanju hrvatske riči. Zato vas i pitam, na jednoj promociji hrvatske knjige, ne bi se šikalo predsjedniku Hrvatske samouprave minimalno dvojezično se obrnuti nazočnim, a ne predstaviti djelovanje oko novoga izdanja čisto po ugarski? Kakovu peldu to kaže drugim? Kakov pristup to sugerira drugim ki su se jur predali teškoj sudbini, i hladno-mrtvo znaju odgovoriti kad se je pita, što će biti s jezikom: „i onako će se sve zgubiti”... Nažalost, jur smo zašli do te točke da naše priredbe obavezno se moraju narikati dvojezično i je pravo čudo, ako se nešto odvija na čistom hrvatskom jeziku. Zašto se ne komentira, kad peljač Hrvatske samouprave na jedan dan i dvakrat se po ugarski obraća svojim putnikom na izletu? Je li smišno, kad onda novinar pita, isticanje hrvatstva ovde nekome ne godi?! A s druge strane, što pak to predstavlja ljudem ki ne razumu jezik, a što onim ki bi pak hteli razumiti, ali ne moru, kad ga apsolutno i ne čuju? S licem prema narodu, naslov je pjesničke zbirke Augustina Blazovića, jednoga od značajnih književnikov Gradišćanskih Hrvatov ki ovako piše u svojoj Namjeri: „Nisam iskao za vas / biserje riči i slik. / Samo od skrbi za narod / ranjeno srce otvaram / da u borbi za ufanje / dvojbe nadvladam i jačam vašu narodnu svist.” Trideset ljet kašnje, kad je on napisao ove riči, u spodobnom duševnom stanju i ja vas pitam, bižimo li i mi Gradišćanci prema nesriči s buldozeri gaze-ći vlašći jezik?

Tiho

Glasnikov tjedan

Sukladno privitku br. 1 naredbe 12/2016. (VI.27.) Ministarstva ljudskih resursa, proljetni maturalni ispiti 2017. godine započeli su 5. svibnja i traju do 30. lipnja 2017. Dana 5. svibnja, s početkom u 8 sati polagali su se pismeni ispiti zrelosti na srednjem i visokom stupnju iz narodnosnoga materinskoga jezika i književnosti, 8. svibnja, također u 8 sati, iz mađarskoga jezika i književnosti kao stranog jezika, 9. svibnja iz matematike, a 10. svibnja iz povijesti. Pismeni maturalni ispiti završavaju se 26. svibnja, ispitom iz ruskog i drugih živih jezika, koji nisu navedeni među ispitnim predmetima. Usmeni ispiti na visokome stupnju bit će od 8. do 15. lipnja, na srednjem stupnju pak od 19. do 30. lipnja.

Dana 5. svibnja maturanti dviju hrvatskih gimnazija u Mađarskoj, i oni koji su udovoljili uvjetima, polagali su ispit iz hrvatskoga materinskoga jezika i književnosti i, kako iz nadležnih mrežnih stranica možemo iščitati, svi na visokom stupnju. Dvadeset i devet maturanata pečuške i četrnaest maturanata budimpeštanske gimnazije.

Jesu li bili teški zadatci na visokom stupnju iz hrvatskoga jezika i književnosti? Odgovore su savjetovali ljanja, misli formulirati ziti na pravopis.

Trebalo je odgovoriti na ukupno nose 40 bodova) no-književne obrazovane ponuđenih odgovora na temelju pjesme Slavka Mihalića „Majstore, ugasi svijeću” ili odgovorom na zadano pitanje, ponuđenu sintagmu.

*Sve u svemu,
i nije bila teška
ovogodišnja matura
onima koji su učili
i znali odgovore
na zadane zadatke.*

ovogodišnje pismene mature vatskoga jezika i književnosti? dati nakon brižnoga promišnedvosmisleno i točno, pripa-

niz zadataka (25 zadataka koji razumijevanja teksta i jezičnosti metodom zaokruživanja

U zadatcima stvaranja/sastavljanja teksta trebalo je interpretativno raščlaniti književno djelo po zadanim kriterijima temeljem pjesme Vladimira Nazora „Šuma spava”. U raščlambi, analizi koja je morala sadržavati od 400 do 800 riječi, trebalo je dati odgovor na niz postavljenih pitanja (šest pitanja i dvije tvrdnje). Kao pomoć dana je kratka karakterizacija Nazorova djela iz pera Nedjeljka Mihanovića, i upućivanje na Nazora kao pjesnika hrvatske moderne koji je poznat i kao pjesnik prirode u čijim se pjesmama pojavljuju ditirampsko-idilični motivi (npr. Cvrčak). Ovaj zadatak mogao je donijeti 30 bodova (15 za sadržaj, 5 za strukturu teksta, 10 za stil i jezičnu ispravnost).

U zadatku stvaranje refleksivnog teksta temeljem napisa iz Hrvatskoga glasnika „Sve se može kada se hoće”, trebalo je iznijeti svoja razmišljanja u sastavku od 150 do 450 riječi imajući u vidu navedene smjernice. Ovaj zadatak nosi 20 bodova (za sadržaj 5, za osjećanje problematike 5, za tijek misli 5, za stil i jezičnu ispravnost 5 bodova).

Sve u svemu, i nije bila teška ovogodišnja matura onima koji su učili i znali odgovore na zadane zadatke.

Branka Pavić Blažetin

BUDIMPEŠTA

Na poticaj zastupnika dr. Franje Pajrića te sukladno 24. točki Pravilnika o organizaciji i radu Hrvatske državne samouprave, HDS-ov predsjednik Ivan Guban sazvao je izvanrednu sjednicu Skupštine koja je trebala biti održana 5. svibnja 2017. godine u 18 sati u Hrvatskome kulturno-prosvjetnom zavodu „Stipan Blažetin” (8864 Serdahel, Kossuthova 83). Predloženi dnevni red: Zašto se HDS koristi dvojakim mjerilom kod isplate honorara. Referent: dr. Franjo Pajrić. Potpise prema Pravilniku za izvanrednu sjednicu sakupilo je osam zastupnika izborne koalicije Hrvati za Hrvate. Kako saznaje Hrvatski glasnik, sjednici se odazvalo svih osam zastupnika Izborne koalicije Hrvati za Hrvate i jedan zastupnik (HDS-ov predsjednik Ivan Guban) s liste Saveza Hrvata u Mađarskoj, od njih petnaest. Naime, Skupština ima 23 zastupnika, od čega je njih osmero s Izborne liste Koalicije za Hrvati za Hrvate i 15 zastupnika s liste Saveza Hrvata u Mađarskoj. Budući da skupština nije imala kvorum, nije se odazvao potreban broj zastupnika, njih 11, ona nije održana.

Godišnja skupština Saveza Hrvata u Mađarskoj

Upotpunjeno Predsjedništvo

Najproblematičnije i dalje neuplaćivanje članarine

Godišnja skupština Udruge saveza Hrvata u Mađarskoj ove je godine održana 29. travnja u baranjskoj Vršendi. Na skupštini, koja je održana u klupskim prostorijama Šokačke katoličke čitaonice, bilo je umalo stotinu članova krovne hrvatske udruge u Mađarskoj, uglavnom pridošlih iz Baranje, Podravine, Bačke i Peštanske regije odnosno Budimpešte, a samo troje-četvero članova od malobrojnoga članstva iz Gradišća (Petrovo Selo) i Pomurja (Kerestur). Budući da skupština u zakazano vrijeme nije imala kvorum, ona je s istim dnevnim redom na istome mjestu sazvana pola sata kasnije, kako je to naznačeno i u pismenom pozivu. Kako uz ostalo reče predsjednik Joso Ostrogonac: „Koliko nas ima, toliko nas ima, pola sata smo čekali, a znamo da više od tristo članova nije naviklo doći.“

Zahvalivši na odazivu, uz primjedbu da su neki članovi zauzeti oko kulturno-gastronomске priredbe koja je počela istodobno, predsjednik Joso Ostrogonac naglasio je uz ostalo da je pismeni poziv s potpunim materijalom dostavljen svim članovima, a u cjelini je i javno objavljen putem Hrvatskoga glasnika.

Pošto je jednoglasno prihvaćen predloženi dnevni red, s obzirom da nije bilo ni pitanja ni primjedaba, skupština je uz kratku usmenu dopunu predlagatelja bez rasprave, jednoglasno prihvatila pismeno dostavljena izvješća o radu i financijama, te o neprofitnom djelovanju za 2016. godinu, nadalje plan rada i financija za 2017. godinu (u cijelosti objavljeno u Hrvatskome glasniku broj 15 od 13. travnja).

Od najvažnijih prošlogodišnjih događanja predsjednik Joso Ostrogonac izdvojio je da je Savez nakon 25 godina djelovanja primio visoko priznanje, Povelju Republike Hrvatske koju im je u Zagrebu svečano uručila predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar Kitarović, kao jedinog nagrađenoj udruzi izvan Hrvatske. Napomenuo je i tužne trenutke kojim je obilježeno proteklo razdoblje, budući da su nas napustili Antun Kričković, Stipan Šibalin, Ivica Mareljin i drugi.

Predsjednik Joso Ostrogonac, zamjenik predsjednika Arnold Barić, predsjednik NO Mijo Štandovar i članica Predsjedništva iz Bačke Angela Šokac Marković

Skupštini se odazvao (i njoj pribivao) mali broj, od 341 člana manje od trećine.

Osim najvažnijih državnih priredaba – Kulturno-gastronomski dan i Državni dan Hrvata – koje je Savez organizirao samostalno ili u suradnji s Hrvatskom državnom samoupravom, a u suradnji s drugima, ostvaren je niz regionalnih i mjesnih priredaba. Pri tome je zahvalio svim članovima u naseljima, ujedno i zastupnicima hrvatskih samouprava koji su organizatori brojnih priredaba. Hrvati su jedna o najdjelatnijih narodnosti u Mađarskoj, a od hrvatskih predstavnika uvijek dobivaju pohvale da su najorganiziranija hrvatska zajednica u susjednim državama. Čuli smo nadalje da su Savezova tijela, Predsjedništvo i Nadzorni odbor, tijekom godine redovito zasjedala i donosila odluke sukladno. Kako je dodao, svaki član Predsjedništva ujedno je i član Skupštine što je dobro jer iz prve ruke mogu iznositi svoje stavove, zastupati interese udruge. Osvrnuo se i na nadolazeće izbore, na kojima će, kako reče, Savez Hrvata imati svoju samostalnu listu.

Kao najveći problem predsjednik Ostrogonac u dnevnoj točki o proračuna za 2017. godinu potaknuo je pitanje članstva, odnosno neuplaćivanje članarine. Nažalost, kako reče, često članovi zaboravljaju na uplatu iako su im poslali upozorenja, pozive i same uplatnice. Do sada se nisu koristili ovlastima u Statutu, nisu još nikoga isključili. Na primjedbu člana Stipana Balatinca, skupština je podržala da se sukladno odredbama Statuta konačno isključe svi oni koji ne uplaćuju članarinu. Prema njegovim riječima to je moralni problem, jer kako očekivati uplatu članarine kada su oni koji je ne uplaćuju jednako takvi članovi. „Dobro, onda praviti ćemo reda“ – dodao je zaključno predsjednik Ostrogonac.

Pod zadnjom točkom dnevnoga reda bilo je riječi o personalnim pitanjima. Pošto su se još lani dvije osobe odrekle dužnosti, upražnjena su dva mjesta u sedmočlanom Predsjedništvu. Pošto je Baranjska udruga početkom godine Marijanu Balatinac izabrala za predsjednicu i predložila je u SHM-ovo Predsjedništvo, skupština je jednoglasno potvrdila njezino mjesto u Predsjedništvu. S druge strane, iz Pomurske regije predložena je Enikó Kovač, koju je skupština također jednoglasno podržala. Na kraju je skupština za predstavnika u Savjet Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske kao jedinoga predloženog izabrala predsjednika Josu Ostrogonca.

Po završetku sjednice predsjednik Joso Ostrogonac pozvao je sve nazočne na Savezov Kulturno-gastronomski dan koji je upriličen u vršendskom domu kulture. Na dvorištu je održana gastronomska priredba na kojoj su se predstavile Savezove regije, a u kulturnome programu mjesna, odnosno baranjska i podravska kulturna društva od najmlađih do najstarijih: birjanska Hrvatska folklorna grupa, vršendski Pjevački zbor Orašje, orkestri Orašje i Podravaka, te kozarski pjevački zbor. Prvi put nastupila je i vršenska dječja plesna skupina koju vodi Dora Balatinac.

Stipan Balatinac

HDS-ova redovita skupština održana u Pečuhu

Prihvaćena izvješća o radu i financijama za 2016. godinu

Imenovan stari-novi ravnatelj santovačke Hrvatske škole Joso Šibalin

Sukladno Odredbama Pravilnika o organizaciji i djelovanju, 22. travnja u pečuškoj Hrvatskoj školi sazvana je redovita skupština Hrvatske državne samouprave. Prije nje zasjedali su odbori za financije i nadzor, za pravna pitanja, za odgoj i obrazovanje te za kulturu i vjerska pitanja.

Pošto je utvrđen kvorum, budući da se pozivu odazvalo 16 od ukupno 23 vijećnika, a za ovjerovatelja zapisnika izabran Gabor Győrvári, jednoglasno je prihvaćen pismeno predloženi dnevni red. Dopredsjednica Angela Šokac Marković, članica Pododbora, izvijestila je nazočne o najvažnijim podatcima glede natječaja Fonda za razvoj ljudskih potencijala Ministarstva ljudskih resursa, koji su prošli formalni pregled, a uskoro slijedi raspodjela i dodjela sredstava. Uskoro će prijedlog raspodjele sredstava pred Odbor, a u svibnju bi moglo doći do sklapanja ugovora o potporama. Nakon njezine usmene dopune, Skupština je jednoglasno prihvatila predsjednikovo izvješće o radu između dviju sjednica Skupštine, izvješće o izvršenju odluka kojima je rok istekao, te izvješće o odlukama za koje je bio ovlašten predsjednik.

U nastavku je Skupština bez rasprave prihvatila izvješće o djelovanju županijskih udruženja hrvatskih samouprava za 2016. godinu, nadalje financijsko izvješće za 2016. godinu santovačkoga Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krležu, Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, Hrvatskoga kluba Augusta Šenoa, Muzeja sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj, Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj, Hrvatskoga kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin“, izvješća Hrvatskoga kulturnog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin“, Ureda Hrvatske državne samouprave, nakon čega i Hrvatske državne samouprave, ureda i ustanova za 2016. godinu. Skupština je izvješće o proračunu HDS-a, njezina Ureda i ustanova za 2016. godinu prihvatila s prihodima u iznosu od 297 344 000, te s rashodima u iznosu od 1 138 728 forinta.

Nakon predsjednikove usmene dopune kako su pribavljene sve dozvole, uz potporu Ministarstva ljudskih resursa od 25 milijuna, jednoglasno je prihvaćeno i izvješće o stanju projekta „Osiguranje zgrade za sjedište Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj“. Budući da je obavljena javna nabava, na prijedlog Odbora za financije ovlašten je predsjednik da potpiše ugovor s izvođačem koji je dao najpovoljniju ponudu.

Nadalje, prihvaćeno je i izvješće o djelovanju unutarnjeg nadzora za 2016. godinu.

Predsjednik Gugan obavijestio je Skupštinu da je putem natječaja izabrana djelatnica Muzeja sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj u Prisiki Mirjana Šteiner, naglašujući kako vjeruje da će ova ustanova raditi na dobrobit gradišćanskih Hrvata u Mađarskoj.

Bez rasprave, jednoglasno je prihvaćena i bilanca Zavičaja d. o. o. za 2016. godinu. Kako uz ostalo reče prokurator Ivica Kovačić, prema konačnim podatcima ostvaren je dobitak od 232 tisuće kuna, s time da su ukupni prihodi 1 920 000, a rashodi 1 696 000 kuna. Od ostvarene netodobiti 150 000 kuna usmjereno je na pokriće još nepokrivenih gubitaka iz prijašnjeg razdoblja, a 33 000 kuna rasporedit će se u takozvanu zadržanu dobit.

Skupštini se odazvalo 16 od ukupno 23 vijećnika.

Skupština je usvojila i odluke o nadnevku i mjestu upisa djece, o pokretanju broja skupina u dječjim vrtićima, o broju razreda u obrazovnim ustanovama u održavanju Hrvatske državne samouprave: ustanova u Santovu, Pečuhu i Sambotelu. Prema riječima predsjednika Odbora za odgoj i obrazovanje, u santovačkom vrtiću djeluje 3, u pečuškom 4, a u sambotelu 1 skupina s 12 polaznika. Glede prvih razreda, u Santovu će se pokrenuti jedna skupina, u Pečuhu dvije, a u Sambotelu jedna. Budući da sambotelu radi u okviru pečuške ustanove, Skupština je poduprla prijedlog da se iz praktičnih razloga za povjerenicu koja će obavljati svakodnevne poslove izabere ravnateljica petrovoselske škole Edita Horvat-Pauković. Natuknuti su i problemi sa školskom zgradom koja ne odgovara aktualnim zahtjevima i propisima, što se mora nekako premostiti. Treba znati da je to samo privremeno rješenje dok se ne osigura nova zgrada.

Predsjednik Gugan obavijestio je Skupštinu o pripremama državnih priredaba – Državnog dana Hrvata u Starome Gradu (Mosonmagyaróvár) 18. studenog i Državnog hodočašća u pomurskom Komaru (Homokkomárom) 13. srpnja. Kako uz ostalo reče, pripreme idu svojim tijekom, a uskoro će saznati i iznos potpore koju su tražili putem natječaja.

Usvojena je i odluka o prihvatu potpore za izgradnju Hrvatskog doma u Pečuhu i odluka o postupku javne nabave za izgradnju.

Nakon kraće rasprave o stanju projekta „Proširenje školske zgrade Hrvatskoga školskog centra Miroslava Krležu“ te o stanju natječaja EFOP-4.1.5-16, usvojena je jednoglasna odluka. Pri tome je prihvaćena izmjena i dopuna Osnivačkog dokumenta Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krležu. Jednako tako i o stanju projekta „II. faza obnove Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma Santovo“ i o stanju natječaja EFOP-4.1.5-16, te izmjene i dopune Osnivač-

kog dokumenta Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma u Santovu.

Kao postignuće rasprave o mogućnostima utemeljenja kulturne ustanove u Baji, nakon dogovora s tamošnjim čelnicima, usvojena je odluka o utemeljenju s privremenim sjedištem kako bi se dobila državna potpora za 2018. godinu, do kupnje odgovarajuće zgrade.

Pod „raznim“ predsjednik Gugan obavijestio je da će Mađarska televizija na kanalu Dunav i ove godine emitirati cjelodnevni narodnosni program u kojem će se predstaviti Hrvatska škola Miroslava Krležu u Pečuhu. Istoga dana, 21. svibnja, obilježiti će Dan hrvatskoga školstva. Osim toga, 4. svibnja u budimpeštanskoj Croatiaci obilježiti će se i Dan hrvatskog tiska.

Usljedila je zatvorena sjednica. Kako saznajemo, na njoj izabran je ravnatelj Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma u Santovu. Na novi petogodišnji mandat imenovan je jedini natjecatelj, stari-novi ravnatelj Joso Šibalin – koji je na toj dužnosti od 1997. godine. Podsjetimo da santovačka ustanova, utemeljena 1946., od 2000. godine djeluje u održavanju Hrvatske državne samouprave. Skupština je usvojila odluku da se u Savjet Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske predloži predsjednik Ivan Gugan. Skupština je prihvatila i odluku da se, na osnovi pristigle molbe, u registar hrvatskih osobnih imena uzme muško ime Donato. Nadalje, za državnu nagradu „Pro cultura Minoritatum“ Skupština je predložila petrovoselsko Kulturno-umjetničko društvo „Gradišće“. MCC

Hrvatski kružok iz Sambotela preseljen u Petrovo Selo

Pet gimnazijalcev pred hrvatskom maturom

Već treće ljeto biži kružok hrvatskoga jezika u sambotelskoj Gimnaziji „Svetoga Norberta Premonstratenskoga“, kojega pohađaju većinom takovi gimnazijalci ki su rodnom iz gradišćanskohrvatskih naselj. Lani, na kraju školskoga ljeta prvi put su imali četirmi mogućnost položiti u toj gimnaziji hrvatsku maturu, a pokidob su ovo ljeto svi najavljeniki hrvatske djelaonice iz Petrovoga Sela, zahvaljujući velikodušnosti i fleksibilnosti ravnateljice gimnazije Hilde Bušić, hrvatski kružok jur nekoliko misec se drži u petrovskom kulturnom domu.

„Ov kružok se je lako preselio u naše selo i ovoj mogućnosti se ja jako veselim, kad sad imam grupu samo iz Petrovoga Sela“, objašnjava peljačica kružoka petroviska Ana Škrapić-Timar i idemo dalje u povidajki: „Direktorica gimnazije bila je jako velikodušna i rekla da mirno morem podučavati hrvatsku dicu i doma u seoskoj knjižnici. Ovako si zašparamo vrimenta i ja i dica. Ja se ne moram voziti svaki tajedan nutra u Sambotel, a to je za me jako važno, kad sam vik jako zauzeta i s tim mislim da i ravnateljica ima veliko povjerenje u meni. Važno je da ove školare podučavam, mjesto ima manju ulogu, a najvažniji su svakako njevi rezultati. I dicit je laglje ovde, jednoglasno su mi rekli da „se selimo domom“, iako se hrvatski kružok zato svaki misec jednoč je održan i u gimnaziji. Na kraju sedme ure i oni su

trudni, gladni, svi bi željili domom, ovako imaju bar vrimenta malo se spočivati i uvečer dojti u petrovisku knjižnicu.“ Kako smo doznali dalje od pedagoginje, ljetos petimi, četirmi iz desetoga razreda, i jedan gimnazijalac iz 11. razreda, se pripravlja u hrvatsku maturu. Cirka još misecdan stoji na raspolaganje da se pojača jezično znanje, a posebno se moraju baviti pisanjem i razumivanjem teksta diozimatelji kružoka. Ana Garger ide u deseti razred, jedno ljeto pohađja kružok, kako je rekla zato, kad jako voli hrvatski jezik i htla je imati ovu maturu. Misli da im je svakako komotnije se baviti hrvatskim u domaćem okruženju, ovako bar moru imati tu ćut da još vik pohađja petrovisku školu, a i učiteljica im je ista. Ona je gizdava na svoje hrvatsko podrijetlo i nije isključila ni to da putuje u Hrvatsku na daljnje studiranje. Luka Vujčić je gimnazijalac 11. razreda i po njegovom mišljenju je ovako čuda bolje da ne prahaju ostati na hrvatskoj djelaonici u Sambotelu, nego se moru doma učiti u Petrovom Selu. Kaže, još se nije čuda razmišljao od toga što kani biti u žitku, ali matematika i informatika mu je odlučna linija. Hrvatski govori od ditinstva, engleski i nimški se uči još, ali iz hrvatskoga je najlaglje napraviti maturu, kako je tvrdio. Laura Timar ide u deveti razred, njoj je još u sanji matura, ali se je htla svakako upisati na hrvatski, kad tamo ide i nje brat, David. „Malo mi je sad još teže se učiti hrvatski, čuda imamo nove riči i negda- teško mi je i koncentrirati, ali svakako kanim bolje naučiti jezik“, je rekla najmladja gimnazijalka u grupi. Po riči Edite Horvat-Pauković, učiteljice hrvatskoga jezika u sambotelskoj gimnaziji „Dorottya Kanizsai“, tamo dvime čekaju ljetos na svoju hrvatsku maturu. A radosna vist je još iz Gradišća i to, kako nas je informirala Agica Sárközi, ravnateljica koljnofske Dvojezične škole „Mihovil Naković“, da od jeseni u šopronskoj Evangeličnoj gimnaziji „József Eötvös“ planiraju upeljati u nastavni plan podučavanje hrvatskoga jezika, a s tim najvjerojatnije i mogućnost polaganja mature na hrvatskom jeziku.

Tiho

Redovita sjednica Županijske hrvatske samouprave u Baji

Nova zastupnica Aniko Dodonj, novi dopredsjednik Martin Kubatov

Redovita sjednica Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije održana je 25. travnja ove godine u županijskom Domu narodnosti u Baji.

Sjednica je počela svečanom prisegom Aniko Dodonj, nove zastupnice Županijske hrvatske samouprave, koja je odlukom Izbornog povjerenstva ušla u županijsko Vijeće na mjesto nedavno preminulog dopredsjednika Stipana Šibalina, kao sljedeći kandidat s liste Saveza Hrvata u Mađarskoj. Nakon toga, na prijedlog predsjednika Jose Šibalina, za novog dopredsjednika jednoglasno je izabran Martin Kubatov.

Po dnevnemu redu Županijsko vijeće jednoglasno je usvojilo odluku o izvršenju proračuna Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije (ŽHS) za 2016. godinu, s prihodima od 5,274 milijuna i rashodima od 4,993 milijuna forinta. Usvojena je i odluka o izmjeni proračuna ŽHS za 2017. godinu, dočim su prihodi i rashodi povećani s dodatnom potporom za obavljanje javnih zadaća u iznosu od 2,288 milijuna forinta na ukupnih 3,351 milijuna forinta. Među rashodima stavka za materijalne izdatke planirana je s 1,851 milijuna, a za druge izdatke djelovanja, za po-

Martin Kubatov izabran je za novog dopredsjednika.

dupiranje mjesnih programa od širega značenja 1,5 milijuna forinta.

U okviru ugovora županijske i mjesnih hrvatskih samouprava, županijska sredstva u iznosu od 150 tisuća forinta dodijeljena su za organiziranje Regionalnog hodočašća bačkih Hrvata na santovačkoj Vodici 2. rujna ove godine. U nastavku sjednice raspravljalo se o pristiglim molbama mjesnih samouprava i udruga za programe od šireg, regionalnog značenja. Tako je Županijsko vijeće usvojilo odluke o podupiranju kačmarske Hrvatske samouprave za priređivanje već uobičajenoga Županijskog natjecanja hrvatskih ribiča 24. lipnja 50 tisuća forinta, a za organiziranje Natjecanja u lijepom čitanju na hrvatskome jeziku 5. svibnja ove godine također 50 forinta, te kalačkoj Hrvatskoj samoupravi za priređivanje Županijskoga hrvatskog dana i spomendan biskupa Ivana Antunovića 150 tisuća forinta.

Na kraju je još bilo riječi o aktualnim pitanjima i nadolazećim državnim, županijskim i mjesnim hrvatskim priredbama. S. B.

Prisega Aniko Dodonj, nove zastupnice Županijske hrvatske samouprave

Tradicijska radionica u Kačmaru

Žene slamarke iz Tavankuta i kačmarski učenici 8. razreda, koje poučava učiteljica hrvatskoga jezika Anica Matoš, prije Uskrsa kitili su tradicijska uskrсна jaja u kačmarskoj uskrсна jaja u kačmarskoj knjižnici.

Maturanti pečuške gimnazije

Dok budete čitali ove retke, maturanti pečuške gimnazije bit će već iza svojih pismenih maturalnih ispita i spremati se za usmene, u želji kako bi ostvarili ciljeve koje su naznačili prijavama na visoka učilišta i daljnja školovanja. Dvadeset i devet maturanata Hrvatske gimnazije Miroslava Krležije nije mali broj u životu ove škole. Neki od njih u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu proveli su i šesnaest godina, neki pet, a neki četiri. Dugo je to razdoblje.

Kao i svake godine prije oproštaja, i ove je održana sveta misa za maturante na hrvatskom jeziku koju je u racvaroškoj crkvi služio Gabrijel Barić, a pjevao Ženski pjevački zbor Augusta Šenoa. Nisu izostale ni serenade, oproštanje od učeničkog doma onih koji su u njemu proveli dio svojega srednjoškolskog školovanja.

Na oproštajnoj svečanosti, dirljivom i za učenike i za roditelje, a i za školu, održanoj 28. svibnja ???, ravnatelj škole Gabor Győrvári kazao je svojim maturantima: Vi ste dio naše svakodnevice, dijelili ste s nama svoje i naše raspoloženje. Tako to bude u obitelji, a vi ste bili dio obitelji Hrvatske škole, koja vas sada ispraća, koju ste svi vi osobno bogatili tko više, a tko manje, ali ničija nazočnost nije prošla bez traga. Bili ste malo uplašeni, ali svakako znatiželjni. Siguran sam da je ta znatiželja još uvijek u vama i ona će pomoći da se ostvari cjeloživotno učenje, bez kojega u zadnje vrijeme nitko nema sigurnu budućnost. Znatiželja nas potiče saznati sve više, doći do neistraženih granica, postići ono što trenutačno imamo tek u našim snovima. Spomenuta ljubav pomoći će vam u ljudskim odnosima, koji su potrebni za suradnju.

Ako postanete takvi: inteligentni, ispunjeni ljubavlju, ustrajni, znatiželjni, kooperativni i poštenu, vaša ovdašnja obitelj bit će sretna jer je postigla svoje ciljeve, da vas pripremi na život, na zrelost, što je nakon toga već samo formalnost dokazati na maturalnim ispitima.

U ime učenika 12. razreda roditeljima se obratila učenica Ivana Martić (na mađarskom to je čitala učenica Réka Horváth), a od škole u ime maturanata oprostio se učenik Boris Krnjajski (na mađarskom to čitala je učenica Dorottya Fekete): Naučili smo se sprijateljiti, družiti, razmišljati, učiti, zaljubljuvati i još mnogo drugih stvari. Zahvaljujemo učiteljima i profesorima na napornom radu koji su uložili u nas, zahvaljujemo svim zaposlenima u školi, odgojiteljima u domu.

Foto: AKOS KOLLAR

Poprimili smo znanje, i svijet je otvorio svoja vrata pred nama. Nikada nismo bili učenici za primjer, ali, vjerujte, mi nikada nismo težili k tome, bili smo onakvi kakvi jesmo, i to nas je dovelo dovdje. Zidove ove škole napustit će svirači, lovci, glumci, pjevači, sportaši, naše ličnosti, jednostavno naš 12. razred.

S dirljivim su se riječima učenici već u učionici na posljednjem razredničkom satu oprostili od razrednice Nade Belajski.

Stihove su na svečanosti kazivali na hrvatskom jeziku Sonja Csonka, a stihove na mađarskom jeziku kazivala je Patricia Kósa.

Ravnatelj škole uručio je i diplome učenicima. Tako su za zalaganje na polju kulture nagrađeni ovi učenici: Mark Sándor, Márk Balázs, Medárd Szabadszallási, Benjámín Erdélyi. Za dobro učenje i zalaganje na polju kulture: Patricio Čahut, Norbert Studi, Ivana Martić. Za dobro učenje: Dávid Almási. Za marljivo učenje: Dorina Haál. Za dobro učenje i rad u razrednoj zajednici: Réka Horváth. Za dobro učenje, zalaganje na polju kulture i „najučenik” doma nagrađen je Zoran Vörös.

Ove godine nijedan učenik nije nagrađen Krležinom nagradom.

MCC

Židanci i Četarci na dičjem festivalu u Strahonincu

Kulturno-umjetničko društvo Strahoninec 23. aprila, u nedilju, priredilo je 2. druženje maloga folkloru, kamo su bili pozvani – zahvaljujući Imriju Haršanjiću, prisičko-kiseškome Hrvat za kontakt, i gradišćanski izvođači. Dičja folklorna grupa „Židanske zvijezdice“ iz Hrvatskoga Židana, pod pe-ljanjem Kristine Pantoš i u pratnji tamburašev HKD „Čakavci“ ter četarska

Foto: ORŠKA KUMANOVIĆ

školska tančoška grupa uz dirigiranje Vere Pezenhoffer i muzičke pratnje mladih petrovskih tamburašev, bile su jedine grupe iz Ugarske, a polag njih su nastupila folklorna društva i iz Bosne i Hercegovine ter iz Hrvatske. Ovako je mogla publika ukupno 12 produkcijov pogledati na domaćoj pozornici, a izvođači su s oduševljenjem prikazali sve ono, što znaju. Tako četarski kot i židanski mališani po prvi put su se predstavili na hrvatskom dičjem festivalu u staroj nam domovini i, kako je rečeno, svi su se jako dobro čutili i još veću volju dobili da se uču po hrvatski i bavu se hrvatskim folklorom.

Stari bošnjački bal

U organizaciji salantske Hrvatske samouprave, u tamošnjem domu kulture 30. travnja 2017. priređen je Stari bošnjački bal. Sudjelovali su svirači i plesači KUD-a Tanac i KUD-a Marica. Nakon programa slijedila je plesaćnica.

Trenutak za pjesmu

Andzabegu

Andzabegu, selo pokraj vode,
u tebi su cure ko jagode.
Sve su kćeri naši' dobri' Raca,
gadgodašnji' imenom Šokaca.
Sve vesele, jedna suze liva,
suze liva i tijo popiva:
„Dragé moje pismice od lane,
sve éete mi ostati kod mame.
Ona ée vas pod prag ukopati
i s vama ée mene spominjati,
koju dala priko sedam gora
di i Sunce prinoćiti mora.”

Kazivač: Kazo Antunović
(r. u Andzabegu 1900. g.)
Zabilježio: Živko Mandić

Ljudi divljenja i čitanja vrijedni

Izvor: <http://www.bozicabrkan.com>

Slučajno je dan prije Noći knjige, na poziv Pasijske baštine, u Društvu hrvatskih književnika predstavljena, još prošle godine objavljena, knjiga «Oj, Kozaru, ti selo na brijegu...» (izdavač: Hrvatska narodna samouprava sela Kozara, suizdavač: Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj), objavljena u Kozaru, naselju kraj Pečuha, odakle je stigla tamošnja intelektualna elita da bi je predstavila, a i jer je radila na njoj: dr. sc. Stjepan Blažetin, voditelj katedre za hrvatski jezik pri pečuškom Sveučilištu i ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, dr. sc. Ernest Barić, njegov prethodnik, dugogodišnji voditelj katedre za hrvatski jezik i prvi ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, Silvestar Balić, Anton Kovačović, Ana Crnković Andres (predsjednica kozarske Hrvatske samouprave), Jelica Jakobović, Lila Trubić i drugi.

Nije mogla izostati ni Branka Pavić Blažetin, glavna urednica Medijskog centra Croatica i urednica knjige na čak 223 stranice koja se, predano novinarski i istraživački, oslonila na više od trideset izvornih sugovornika (od kojih su neki u međuvremenu već i pokojni), a sama je u knjizi pisala o vjerskome životu kozarskih Hrvata, što uvelike određuje i nacionalni identitet), zatim o odgoju i obrazovanju (školu nemaju, ali imaju vrtić), Hrvatskoj samoupravi, običajima itd.

Takvu bi monografiju trebalo imati svako hrvatsko naselje u Mađarskoj, naglasio je Stjepan Blažetin, samo je, dodali su neki, pitanje hoće li je već u idućem naraštaju imati tko pročitati. Ne hulim, ali na to mislim kako bi, s obzirom ne samo na demografske nego i ine trendove u modernoj Europi, i svakome hrvatskom naselju u Hrvatskoj dobro došla tako dobro napravljena knjiga jer je isto tako dvojba hoće li biti čitatelja, pogotovo na hrvatskome. Razlika je, ispada, samo u tome što su se Hrvati tijekom velikih povijesnih dioba i zemljopisnih i političkih prekrajanja našli s različitim strana državnih granica. U Mađarskoj prema popisu stanovništva iz 2011. službeno Hrvata ima 27 000 (dio ih se izjašnjava i Šokcima, Bunjevcima...), neslužbeno se spominje i 50 000, a prema materinskome jeziku oko 13 500.

Isprিপovijedali su kako je slijedom rubrike u Hrvatskome glasniku u kojoj se objavljuju stare fotografije u Hrvatskoj mjesnoj samoupravi u Kozaru nastala ideja da nestajanjem ljudi i vremena prikupe stare fotografije i kako su, skenirajući 400 – 500 fotki, pomislili što bi s njima, da bi to nekako mogli i ukoričiti, a onda, kad su već prikupili novac, u pet su mjeseci stvorili i izdanje na kojem im mnogi mogu pozavidjeti.

Knjiga se oslonila na knjigu Gyule Erdödyja iz 1996. o Kozaru na mađarskome, ali je, kako reče zagrebački doktorant Silvestar Balić, izlažući kratku povijest Hrvata u Kozaru (ili Veliki Kozar, mađarski Nagykozár, njemački Kosar), dala hrvatsku perspektivu koliko je mogla s obzirom na nepouzdanost i nedosljednost statistike.

Pripomogli su zapisana sjećanja, katastar, zemljovidi, župne knjige i drugo zbog hrvatskih imena, prezimena i naziva, o čemu su pisali Živko Mandić (o imenskoj baštini kozarskih Hrvata) i Ernest Barić (o govoru sela Kozara). U leksiku je mnogo i turcizama, germanizama i hungarizama, s obzirom na povijesne i zemljopisne okolnosti te da tu, osim Hrvata, žive Nijemci i Mađari (knjiga ima sažetak na njemačkom i mađarskom). Istraživali su kada su na taj prostor stigli Hrvati katolici iz Baranje, istočne

Slavonije i Bosne bježeći pred Turcima od 15. odnosno do 16. – 18. stoljeća.

U Kozaru, koji je ime dobio, pretpostavlja se, ili prema plemenu Hazara ili prema imenu domaćih životinja (mađarski izvori ne priznaju hrvatske i uopće slavenske izvore imena!), zadnjih dvadesetak godina stanovništvo se učetrostručilo i selo je postalo predgrađe Pečuha, ali se broj Hrvata smanjuje, kao uostalom, i u cijeloj Mađarskoj, naglašeno asimilacijom od razdoblja između dva svjetska rata i kasnije.

Za knjigu je mnogo pomogla i prepričana povijest (obiteljska i pojedinačna), poput zapisa na mađarskome Marka Kovačovića, oca Antona Kovačovića, koji ističe da kad se on rodio, prije 66 godina, selo imalo 800 stanovnika i šest ulica, a sada ima 2100 stanovnika i više od 20 ulica! Svi predci unatrag sedam zabilježnih generacija bili su zemljoradnici, osim oca i njega koji su prvi bili i visoko obrazovani. Zanimljivo je, a što svjedoči i o povijesnim okolnostima, da u nekim obiteljima trojica braće, ovisno o opredjeljenju, svaki brat ima drugačije prezime. Takvih zanimljivih podataka, novih onima koji manje poznaju kako žive Hrvati u susjednim zemljama, bogato ilustrirana i sepijom oplemenjena monografija o Kozaru sadržava napretek.

Za kućnu upotrebu obično uz neku dobru, ali niskonakladnu od svojih knjiga kažemo kako je važno da se objavi i da je ima Nacionalna i sveučilišna knjižnica, pa je možda netko nekad i pročitao.

Na kraju, ne mogu ne dodati, šteta što je bilo gotovo više gostiju nego domaćina. Ne govorim to iz kurtoazije, nego zato što je tema o kojoj su govorili o Hrvatima u Mađarskoj, rekla bih, jednako aktualna i u samoj Hrvatskoj.

Božica Brkan

U Društvu hrvatskih književnika

HOŠIG-ovi maturanti na prijmu kod hrvatskoga veleposlanika Gordana Grlića Radmana

U rezidenciji Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti, hrvatski je veleposlanik Gordan Grlić Radman sa svojim suradnicima, 26. travnja 2017., primio maturante budimpeštanske Hrvatske gimnazije: Miu Barbir, Vivien Berényi, Kiru Fehér, Franju Füzesija, Norberta Gohéra, Karlu Ivančev, Andreja Kiša, Antonija Kiša, Tímeu Kohári, Erika Kónyu, Phama Hoanga Gianga, Sinetu Schmidt, Endita Temaja, njihova razrednika Ladislava Gršića i ravnateljicu ove ustanove Anu Gojtan.

U društvu hrvatskoga veleposlanika Gordana Grlića Radmana

Četvrti je naraštaj maturanata budimpeštanske Hrvatske gimnazije koje je te večeri ugostio u rezidenciji Veleposlanstva Republike Hrvatske hrvatski veleposlanik Gordan Grlić Radman zajedno sa svojim suradnicima. Ovu tradiciju Zdenka Škrabala, bivšega veleposlanika Republike Hrvatske u Budimpešti, na poticaj Kristine Goher i ravnateljice Ane Gojtan, svesrdno je nastavio veleposlanik Grlić Radman. „*Nama u Hrvatskoj postojanje Hrvatske škole u Budimpešti znači puno, a znači i Mađarskoj. Svake godine na svečanosti otvorenja nove školske godine nazoči osoba iz mađarskog političkog i javnog života, jedne je godine bio predsjednik Mađarskoga parlamenta László Kövér, druge godine je bio zamjenik premijera Mađarske Zsolt Semjén. Nadamo se kako će i na otvorenju nove školske godine nazočiti netko iz vlade Mađarske. (...) Biti maturantom je nešto najljepše, i bilo bi idealno kada bi taj trenutak trajao vječno. Ali ne bi bio život interesantan kada bi sve trajalo vječno, osobito je dobro kada ono lijepo traje kratko, jer onda se sjećamo lijepih trenutaka. Vi ćete se u svome životu boriti za lijepe trenutke. Vi ste sada mladi i lijepi, ali trebate znati kako je ljepota prolazna, a ono što ostaje, to je vaše znanje. (...) Znači, vaša je obveza, zbog vas samih, učiti dalje. Učite što više i čitajte, a ne samo dobre knjige, čitajte i loše. Jer čovjek zapravo uči od dobrih i loših stvari*” – reče među

Uruđba darova

Prelistava se Album o Sigetu.

inima hrvatski veleposlanik Gordan Grlić Radman prigodom svoga pozdravnoga govora. U ime maturanata hrvatskome veleposlaniku obratila se Mia Barbir koja je zahvalila na toplome dočeku, lijepim željama, ali posebno je zahvalila za svu veleposlanikovu pomoć pri gostovanju kazališne predstave „Vremeplov” po Lijepoj našoj. Potom je zajedno sa svojim vršnjakom Franjom Füzesijem veleposlaniku uručila dar, fotografiju o razredu, bocu vina i pozivnicu na oproštajnu svečanost razreda. Potom je Gordan Grlić Radman svima uručio dar, trojezično izdanje (hrvatski, mađarski, turski) Album o Sigetu.

Nakon zajedničke fotografije svi su bili pozvani na prijam i druženje u rezidenciji Veleposlanstva.

Kristina Goher

16. Gradišćanska jačka mladih

Nivo-nagrade podijene Karmeli Pajrić i Patriciji Kelemen

Prik jačke se zavoli jezik, a prik jezika se zavoli jedan narod. Da li je to prava istina u hrvatskom slučaju, ne bi znala reći, ali činjenica je da Gradišćanska jačka mladih, u skraćenom formatu GRAJAM, jur punih šesnaest ljet je jedno od najuspješnijih regionalnih školskih naticanj u Gradišću. Osnovna škola Gornjega Četara je postavila na noge ov festival, kamo se svako ljeto javljaju talentirani jačkari i jačkarice s velikim uvjerenjem da na nekoliko trenutkov u toj četarskoj dvorani moru uprav oni postati junaki i junakinje slave i radosti. Doživiti sjaj i popularnost, pokazati svoje znanje je izazov, ali i veliko zadovoljstvo jur od male malosti. Tomu smo još jednoč postali svidoki 21. aprila, u petak otpodne.

Patricija Kelemen i Karmela Pajrić

tamburašice, Magde Horvat-Nemet, bivše četarske školnikovice glazbe, i Huberta Varge, umirovljenoga školskoga direktora u Vincjetu. Tajči, Učiteljice, Plavi orkestar, Danijela, Severina, Pinkica, Jelena Rozga, Thompson, Magazin, Parni valjak, Feminnem, Nina Badrić su med omiljenimi izvodjači ove generacije i njeve melodije se jaču na vas glas, a tako hudo odleti i vrime čekanja i radosti. Žiri i ovput nije u lakoj zadaći, ali medalije se moraju podeliti, pobjednici moraju imena dobiti. To je tako na svakom naticanju, a nije ni ovde drugačije. Ki se pak na kraju duplo svečuju, ti su u jačenju narodne pjesme u kategoriji školarov od. 1. do 4. razreda slijedeći: Na trećem mjestu Koljnofka Zorka Bauer, na drugom Židanac Andraš Kovač, a na prvom mjestu Židanka Kinga Kumanović. U izjačenju modernih pjesam produkcija Kinge Kumanović zavridi treće mjesto, druga najbolja je Undanka

Hrvatsku koreografiju odlično tancaju četarski školski folklorashi pod peljanjem Veze Pezenhoffer, dokle to dura, ne čuti se trema med naticateljci, a kad glavna organizatorka priredbe Ana Poljak-Šaller začme na binu pozvat po redu male i velike naticateljice, u manjem broju i jačkare, dičake, onda se došmuglja u luft neki nevidljivi nemir. Sedamnaest pjevačev predstavlja svoju produkciju, u prvom djelu s narodnom jačkom prez mužike, a u drugom djelu, tipa karaokea, s mužikom neke popularne melodije s hrvatske pop-scene. Emotivno, driveno, ganutljivo, čisto, negda-negda s pauzami med zimanjem zraka, ali uglavnom svi uspješno odgovaraju očekivanju publike i tročlanoga žirija, u sastavu Inge Klemenšić, koljnofske učiteljice i

Svi diozimatelji 16. GRAJAM-a

Člani žirija na sredini publike

Hana Alas, a prvakinja kategorije Koljnofka Lili Völgyi. U kategoriji od 5. do 8. razreda narodna jačka se najbolje vidi žiriju u izvedbi Petrovišćanke Luce Barilović (3. mjesto), Koljnofke Virág Erdősi (2. mjesto) i Židanke Kate Kumanović (1. mjesto). U modernoj jački pobjeđuje ista ova trojka samo u drugom redosljedju: 3. Luca Barilović, 2. Kata Kumanović, a 1. Virág Erdősi. Ljetos, suprot prethodnom običaju da u svakoj kategoriji se podili jedna nivo-nagrada, to dobiju dvi jake, iskusne, rutinirane pjevačice, svaka u zadnjem ljetu osnovne škole. Koljnofka Karmela Pajrić i Petrovišćanka Patricija Kelemen zaslužno su prve, jer su se vratile svako ljeto na teren GRAJAM-a i pokazale, kako se more i u jačenju i izvodjenju postati sve bolja i bolja, a i šikanija...

Tiho

Hodočašće Podravaca u Voćin

Već godinama Hrvati iz podravskog selca Križevaca, u organizaciji svoje Hrvatske samouprave, kojoj je na čelu Ruža Hum, 1. svibnja na blagdan sv. Josipa Radnika hodočaste voćinskoj Gospi. Tako je bilo i ove godine. Napunio se autobus vjernicima iz Križevaca, Martinaca, Brlobaša, Novoga Sela i Lukovišća. S pjesmom i molitvom krenuli su na put. Pjesmu je predvodila martinačka kantorica Ančika Gujaš, a molitvu Martinčanka Anica Petrinović. I tako do Voćina gdje su od autobusa sa svojim crkvenim zastavama krenuli prema voćinskome svetištu gdje se služila sveta misa. Već petu godinu zaredom ovako skupno hodočaste podravski Hrvati iz narečenih naselja u Voćin za 1. svibnja. Nakon svete mise, šetnje i meditacije u molitvi u voćinskome svetištu, hodočasnici su se uputili prema Podravskoj Slatini gdje ih je u tamošnjemu Zavičajnom muzeju dočekala njegova voditeljica koja im je predstavila Muzej i rad u njemu te izložbu. Nakon kave i sladoleda uputili su se natrag svojim kućama.

BPB /KLARA

Joka Bunjevac 1945. – 2012.

Dana 12. svibnja navršava se pet godina od prerane smrti Joke Bunjevca, kulturnoga djelatnika podravskih Hrvata, dugogodišnjeg suradnika Hrvatskoga glasnika i ravnatelja lukoviške osnovne škole, dugogodišnjeg i prvog predsjednika udruge zvane Zajednica podravskih Hrvata. Joka Bunjevac rodio se 11. listopada 1945. godine u Novom Selu. Osnovnu je školu pohađao u rodnom selu, poslije u Pečuhu, a srednjoškolsko obrazovanje u tadašnjoj budimpeštanskoj hrvatskosrpskoj gimnaziji. Uz rad studira na pečuškoj visokoj školi i na sveučilištu Loránda Eötvösa stječe spremu profesora hrvatskog i srpskog jezika i književnosti. Bio je u dva navrata ravnatelj lukoviške škole. S ravnateljskoga mjesta 2006. godine odlazi u mirovinu. Njegove kolege i prijatelji, jednako kao i supruga Ruža i danas njeguju uspomenu na njega i njegovu djelatnost.

(BPB)

Suradnja izvarske i ždalske škole

Već više godina izvarska škola surađuje s golskom osnovnom školom, točnije Područnom školom u Ždali, kaže nam učiteljica izvarske škole Klara Kovač. Tako su lani izvarski učenici sudjelovali, bili partner u projektu ždalske škole „Ruka prijateljstva“, a ove godine u projektu „Roda“. Uza sudjelovanje u projektu, u zanimanjima vještih ruku izvarski učenici uvijek se predstavljaju s kratkim programom na hrvatskom

jeziku, pjesmom i pričom. Tako je bilo i 28. travnja.

U Izvaru djeluje i Hrvatska samouprava, kojoj je na čelu upravo učiteljica Klara Kovač. Tako izvarska djeca (u Izvaru djeluju tek niži razredi) već godinama sudjeluju u kampovima Hrvatske državne samouprave u Pansionu Zavičaj u Vlašićima. Učiteljica Klara vodi nastavu hrvatskoga jezika. Školu, spomenute niže razrede, pohađa svega 12 učenika od kojih njih sedmero uče hrvatski jezik, kaže nam Klara Kovač. Izvrsno surađujemo s učiteljicom mentoricom ždalske škole Žužom Zabjan, dodaje, i s ravnateljem golske škole Hrvojem Matićem.

U ostvarenju međunarodnog istraživačkog projekta „Roda“, koji je simbol ždalskoga kraja, sudjelovalo je pet škola: PŠ Ždala, PŠ Otočka, OŠ Molve, OŠ Gola, OŠ Izvar iz Mađarske i najmlađi gosti DV Bambi Ždala. Učenici su istraživali broj roda i njihovih gnijezda, uvjete života bijelih roda, utjecaj pesticida na staništa i važnost zaštite okoliša. Poslali su i ekoporuku: Treba čuvati rode, ali i biljke i životinje, odnosno cjelokupnu prirodu, kako bi svi u njoj živjeli sretni i zdravi, a uz to važno je i prijateljsko druženje koje se potiče ovakvim pozitivnim metodama rada.

U projektu najboljim likovnim radom ocijenjen je skupni rad izvarske škole, a zahvalnica je dodijeljena i učiteljici Klari Kovač za sudjelovanje u projektu „Roda“.

Mala stranica

Čitateljska šetnja Zagrebom

U drugoj polovini travnja, na poziv Hrvatske matice iseljenika, u društvu učenika i nastavnika draškovečke osnovne škole sudjelovali smo u Matičinu programu vezanom uz Dan knjige. Dvije škole, serdahelska Osnovna škola „Katarina Zrinski“ i draškovečka osnovna škola, odabrane su kao uzor za dobru suradnju koja traje već 11 godina.

U zagrebačkoj Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici dočekale su nas ljubazne gospođe: Mirjana Piskulić, ravnateljica Matice iseljenika, i Vesna Kukavica Matičina novinarka. Vodile su nas kroz prekrasnu, modernu zgradu sa šest katova, prošetali smo se čitaonicama čiji je pogled na panoramu grada Zagreba. Program se počeo odvijati u predvorju knjižnice u 12 sati, na svečanom otvorenju državne manifestacije Noći knjige.

Zatim je počela naša čitateljska šetnja Zagrebom pod sloganom „Čitanje susjedstva, čitanje u susjedstvu Hrvatske matice iseljenika“. Po ulici Hrvatske bratske zajednice zakratko vrijeme stigli smo i njezinoj zgradi. Dvije učenice čitanjem stihova prisjetile su se Većeslava Holjevca, Matičina predsjednika, nekadašnjeg uglednog zagrebačkog načelnika, te stote obljetnice njegova rođenja. Tu su nam uručeni i pokloni, među kojima se ističe knjiga Nade Zidar-Bogadi „Kokoš kod frizera“.

Nakon ukusnog objeda krenuli smo dalje prema Zrinjercu. Velik je doživljaj bio u palači HAZU pogledati starohrvatski spomenik iz 1100. godine: Bašćansku ploču o kojoj smo već čitali u svojim udžbenicima.

Naša se šetnja gradom završila u Mađarskom institutu gdje nas je srdačno primio njegov ravnatelj Dinko Šokčević. Učenici su tu uoči Noći knjige još pročitali svoje donesene stihove, zatim nam je gosp. Šokčević predstavio dvojezičnu izložbu o mađarskom kralju sv. Ladislavu I.

Velika hvala Hrvatskoj matici iseljenika i velika hvala ravnateljici draškovečke osnovne škole Margiti Mirić na prekrasnom izletu!

Jelica Mihović-Adam Dojmovi učenica o Čitateljskoj šetnji Zagrebom

„Meni se jako sviđa moderna zgrada Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Želim i ja biti studentica i učiti u tako prekrasnoj knjižnici. Bilo je sjajno u Zagrebu!“

Hana Lukač, 8. r.

„Najviše mi se dopala palača HAZU, i u njoj prvi pisani spomenik Bašćanska ploča, o kojoj smo učili u školi. Želim otputovati na otok Krk gdje su je našli. Mnogo sam razumjela hrvatski, ali još imam što učiti. Sretna sam i zadovoljna!“

Adel Rodek, 8. r.

„Šetnja Zagrebom bila je divna. Svuda zelenilo, šareno cvijeće. Sve je bilo prekrasno!“

Evelin Kutaši, 5. r.

„Zrinjevac mi se jako dopao. Želim još više puta doći u Zagreb, kupiti i jesti kiki bombone jer su fantastični.“

Greta Lukač, 5. r.

Nagradna igra br. 14.

IZ HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI

Autor i djelo. Stavi u par autora sa svojim književnim djelom!!

1. Ante Kovačić	a) Tena
2. Ivan Gundulić	b) Judita
3. Ivan Mažuranić	c) Dundo Maroje
4. Marko Marulić	b) Osman
5. Marin Držić	e) Smrt Smail-age Čengića
6. Josip Kozarac	f) Posljednji Stipančići
7. Vjenceslav Novak	g) U registraturi
8. Miroslav Krleža	h) Gospoda Glembajevi

O hrvatskoj umjetnosti i kulturi u kaniškom vrtiću

U kaniškome Dječjem vrtiću Rozgonyijeve ulice u kojem djeluje hrvatska skupina, od 2001. godine organiziraju se izložbe, kulturni programi vezani uz određene blagdane ili godišnja doba. Voditeljica ustanove Magdalena Havaši, pripadnica hrvatske zajednice, već godinama u Vrtić unosi i hrvatske sadržaje, ovaj put 10. travnja priredila je izložbu hrvatskoga slikara Željka Hudeka, i program kaniških hrvatskih tamburaša.

Dio izložbe

Djeca nastupaju s hrvatskim pjesmicama.

Polaznici Dječjeg vrtića već godinama posjećuju Međunarodnu likovnu koloniju nedaleko od Kaniže u Majuru Kendli gdje se upoznaju s različitim tehnikama likovnih ostvarenja. Ustanova također posebnu pozornost posvećuje glazbenom i plesnom odgoju, povezujući razne umjetnosti, godišnje nekoliko puta organizira tematsku izložbu i kulturnu večer. Ovaj put je ona posvećena hrvatskom slikarstvu i glazbi.

– Budući da u našem vrtiću djeluje i hrvatska grupa, nastojimo približiti djeci hrvatsku kulturu, a preko njih i roditeljima. U okviru naše hrvatske grupe učimo pjesmice, igrice, plesove, što djeca vrlo vole. Djeca su nam također spretna u slikanju, crtanju, više puta su sudjelovala na likovnim natjecanjima. S izložbom slikara Željka Hudeka željeli smo da dobiju mali uvid u hrvatsko slikarstvo. – rekla je voditeljica ustanove Magdalena Havaši.

Magdalena Havaši, voditeljica Dječjeg vrtića Rozgonyijeve ulice

Hrvatskoga slikara predstavila je Klara Ludvig, organizatorica međunarodne kolonije u Majuru Kendli. Slikar Željko Hudek već više od jednog desetljeća surađuje s umjetničkom kolonijom, njegovo se djelo vidi i na jednom zidu. Željko Hudek rođen je u Zagrebu 1965. godine, studij slikarstva završio je 2001. g. na Akademiji likovnih umjetnosti u

Slikar Željko Hudek

Zagrebu i od tada profesionalno se bavi akrilnim slikarstvom i član je Hrvatske udruge za umjetnost, sudionik je konferencije „International artist simposiume“ u Austriji, Mađarskoj, Njemačkoj, Italiji i Hrvatskoj gdje sam organizira simpozij. Premda su njegove slike posvećene odraslima, privlače i dječje oči s mnogo boja, ljudi, umiljatih mačaka, na njegovim slikama kao da promatramo jednu zaustavljenu kocku filma života iz grada. Njegove su slike priče iz svakodnevnog života, intenzivan život ljudi, dok jedu, piju, hodaju po ulici, vjenčaju se, promatraju kroz prozor itd. Na slikama uvijek se nešto događa, vrijedno je svaku potankost pogledati u kojem čovjek nađe samoga sebe u određenim životnim prilikama. Na otvorenju izložbe hrvatska skupina Dječjeg vrtića predstavila se s dječjim igrama i plesovima, Magdalena Havaši i Žužana Fekete, članice kaniškoga Pjevačkog zbora, otpjevale su hrvatsku pjesmu „Kad bi ove ruže male“ u duetu, a kaniški Tamburaški sastav „Stoboš“ zabavljao je gledateljstvo s prekrasnim hrvatskim napjevima.

beta

Jubilarni, 10. hrvatski državni malonogometni kup

Baranjska momčad obranila naslov

Foto: EVA MOLNAR MUIČ

U organizaciji Odbora za mladež i sport Hrvatske državne samouprave te Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj, 22. travnja 2017. g. u Pečuhu je priređen jubilarni, 10. hrvatski državni malonogometni kup. Treću godinu zaredom turnir je održan na umjetnom travnjaku Hrvatske škole Miroslava Krleže.

Državni hrvatski malonogometni turnir tradicionalna je športska priredba Hrvata u Mađarskoj, s glavnim ciljem da ljubitelji nogometa, predstavnici regija odnosno županijske momčadi Hrvata u našoj zemlji, igraju jedni s drugima, da se natječu u završnom dijelu natjecanja. Najvažnije je da kup prođe u časnoj igri i prijateljskom nadmetanju, a da se čuje naša hrvatska riječ.

Kao i prijašnjih godina, pozvano je sedam županijskih momčadi. Kako se momčadi Zalske, Đursko-mošonsko-šopronske i Željezne županije nisu odazvale pozivu, za naslov jubilarnog, 10. hrvatskog državnog malono-

Budimpešta

Šomođ

Bačka

gometnog kupa nadmetale su se momčadi Bačko-kiškunske, Baranjske i Šomođske županije, te momčad iz Budimpešte.

Nakon obavljenoga ždrijeba, kup su svečano otvorili HDS-ov predsjednik Ivan Guggan i predsjednik Odbora za mladež i sport Arnold Barić.

Postignuti su ovi rezultati: Baranja – Bačka 4 : 2, Šomođ – Budimpešta 3 : 0, Baranja

– Šomođ 0 : 0, Bačka – Budimpešta 6 : 1, Baranja – Budimpešta 7-3 te Šomođ – Bačka 4 : 8. Prema tome, 1. mjesto osvojila je baranjska momčad i time obranila lanjski naslov, 2. Bačka, 3. Šomođ i 4. Budimpešta.

Prve tri momčadi nagrađene su peharima, medaljama,

loptama i poveljama, a četvrta momčad dobila je povelju i loptu. Osim toga dodijeljene su i posebne nagrade. Za najboljeg vratara turnira proglašen je Franjo Poči (Bačka), za najboljeg igrača Martin Antolović (Baranja), a najbolji strijelac bio je Franjo Kereži (Bačka).

S. B.

Baranja

Pozivnica

Na posvećenje kipa Majke Božje Fatimske, ku su darovali pokojni desetak Velikoborištškoga dekanata Joško Perušić.

Mjesto: Hrvatski Židan, na putu svetoga Martina, na lipom brigu Pustika, kade je i veliki križ.

Termin: 13. maja, u 16.30.

Blagosloviti će kapelu i Majku Božju Fatimsku:

mons. farnik Franjo Benković uz asistenciju dr. Antona Kolića.

Dojdite moliti da Majka Fatimska daruje svim ljudem svitlo mira na njihovimi sakidašnjimi teškimi puti života!

BUDIMPEŠTA

Eržebetvaroška Hrvatska samouprava u petak, 26. svibnja 2017., s početkom u 19 sati, u blagovaonici Hrvatskoga đlačkog doma (XIV., Kántorné sétány 1 – 3) priređuje dobrotvorni bal. Večera je od 19.30, cijena ulaznice je 2500 Ft., na balu svira Mura band. Goste očekuje dobra zabava i vrijedni darovi na tomboli. Prihodi su namijenjeni Hrvatskome vrtiću.

U Ferencvarošu i ove se godine priređuje „Narodnosno šarenilo“ u subotu, 13. svibnja 2017., s početkom u 16 sati. Na pozornici Općeprosvjetnoga doma nastupit će erčinska plesna skupina „Zorica“ i fićehaski pjevački zbor. Potom je prijam za goste.

ŽELJEZNA ŽUPANIJA

Hrvatska samouprava Željezne županije poziva sve hrvatske samouprave na svojem tlu da ako pri organizaciji narodnosne, kulturne, tradicionalne, vjerske priredbe rado bi prihvatile potporu, u ulogi suorganizatora, Hrvatske samouprave Željezne županije, svoju prošnju do 29. majuša pošalju na adresu Hrvatske samouprave Željezne županije.

HRVATSKA DRŽAVNA SAMOUPRAVA
KULTURNO-PROSVJETNI CENTAR I
ODMARALIŠTE HRVATA U MAĐARSKOJ

I. HRVATSKI DRŽAVNI TAMBURAŠKI FESTIVAL

Mjesto: Baja, Sugovica part – Vizi szinpad
(u slučaju kiše: Kazališna dvorana, Baja, Oroszlán utca 3.)
Vrijeme: 13. svibnja 2017. g. u 19 sati

Nastupaju: TS Šetnja (Hrvatski Židan), TS Stoboš (Kaniža), KUD Biseri Drave (Starin),
Orkestar VIZIN (Pečuh), Orkestar Bačka (Gara), TS San (Subotica)

Goste očekujemo od 18.30

**ULAZ JE
BESPLATAN!**

Logo of the festival and participating organizations.

ERČIN

Hrvatska samouprava toga grada priređuje treći susret narodnosnih zborova naslova „Julcsika, Tercsike“, koje će biti u subotu, 13. svibnja 2017., od 11 sati. Program počinje u hodočasnoj crkvi Velike Gospe, potom se nastavlja u Gradskoj knjižnici i Općeprosvjetnome domu. Na priredbu su pozvani zborovi iz Perkata (Perkáta), Kerestura (Ráckeresztúr), Turbala (Törökbálint), Tukulje, Jerše (Budaörs), a nastupit će i mjesni zbor „Jorgovani“ te plesna skupina „Zorica“.

RASINJA

Hrvatska samouprava toga šomodskog naselja organizira Hrvatsku večer 16. svibnja 2017. godine, s početkom u 17 sati. Nastupit će sastav „Bartina“, slijedi večera i druženje.

PEČUH

U organizaciji Hrvatske državne samouprave, 21. svibnja 2017. godine, s početkom u 10 sati priredit će se Dan hrvatskoga školstva u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu Miroslava Krleže (Pečuh, Sziget út 97).